

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Το αντικείμενο της Πολιτικής Οικονομίας της Παγκοσμιοποίησης και οι θεμελιώδεις έννοιες του.
2. Το θεσμικό πλαίσιο της διεθνούς οικονομίας μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.
3. Η προσέγγιση του Ρεαλισμού
4. Η προσέγγιση του Φιλελευθερισμού
5. Η προσέγγιση του Ιστορικού Δομισμού
6. Πολυεθνικές εταιρίες και Άμεσες Ξένες Επενδύσεις
7. Οι διεθνείς εμπορικές σχέσεις
8. Οι διεθνείς νομισματικές σχέσεις
9. Η διεθνής οικονομική ανάπτυξη και ανισότητες
10. Το εξωτερικό χρέος και οι κρίσεις
11. Η περιφερειοποίηση και το διεθνές εμπορικό καθεστώς
12. Οι σύγχρονες τάσεις στη Διεθνή Πολιτική Οικονομία

3 βασικές Προσεγγίσεις

Τα 4 βασικά υποπεδία της ΔΠΟ

ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ποια ήταν τα βασικά οικονομικά και θεσμικά δεδομένα από την εμφάνιση του εμπορίου μέχρι και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο;
2. Τι προέβλεπε το σύστημα του Bretton Woods που ίσχυσε μεταπολεμικά;
3. Ποια χαρακτηριστικά επικράτησαν στο διεθνές οικονομικό θεσμικό πλαίσιο μετά την κατάρρευση του Bretton Woods;
4. Ποια ήταν η στάση των σοσιαλιστικών κρατών απέναντι στους μεταπολεμικούς διεθνείς οικονομικούς θεσμούς των καπιταλιστικών κρατών και ποια η δική τους απάντηση;

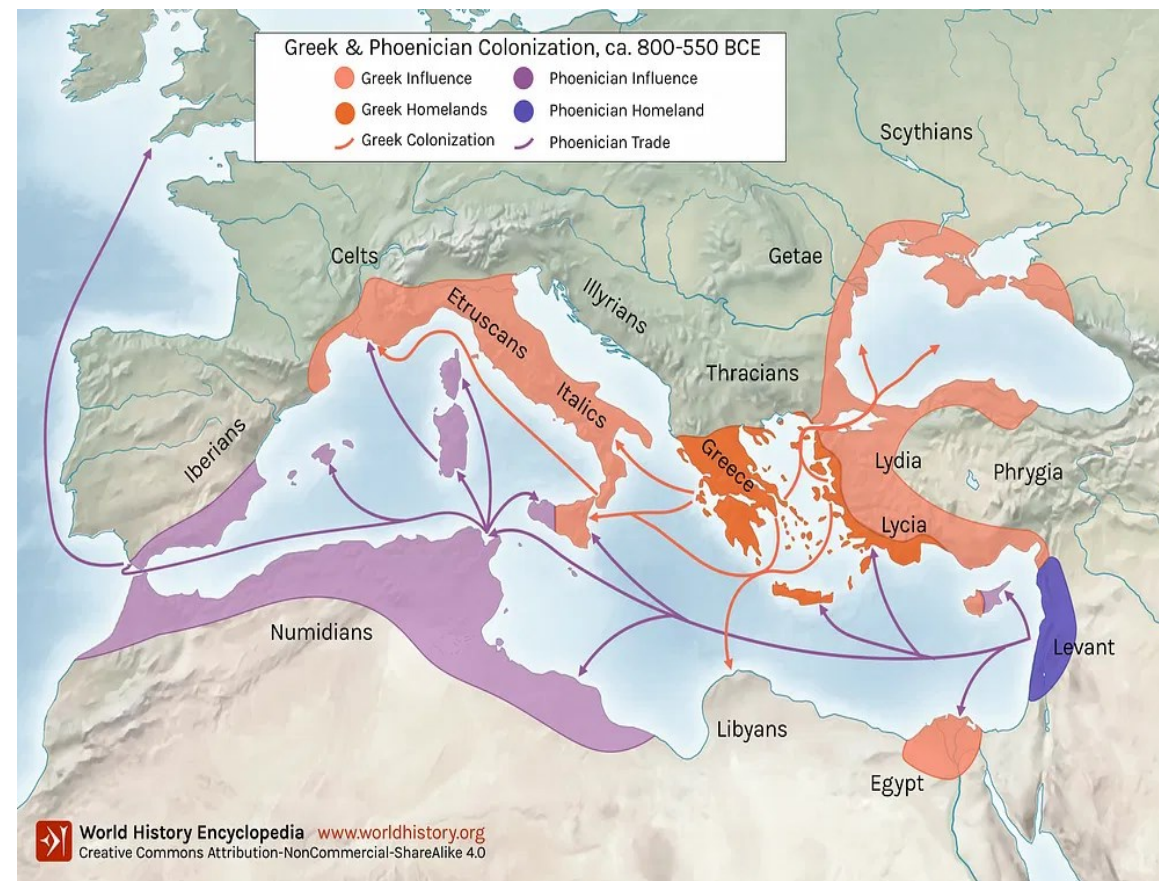
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Theodore Cohn, 2008, *Διεθνής Πολιτική Οικονομία, Gutenberg*, σελ. 54-99 (κεφ. 2).
2. R. Gilpin, 2001, *Global Political Economy: Understanding the International Economic Order*, Princeton University Press, σελ. 234-277 (κεφ. 9-10)
3. R. Keohane and J. Nye (Jr.), 2012, *Power and Interdependence*, 4th edition, 2012, Longman-Pearson, σελ. 55-84 (κεφ. 4).
4. B. Dunn, 2009, *Global Political Economy. A Marxist Critique*, Pluto Press, σελ. 110-153 (κεφ. 6-7).

1. Ποια ήταν τα βασικά οικονομικά και θεσμικά δεδομένα από την εμφάνιση του εμπορίου μέχρι και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο;

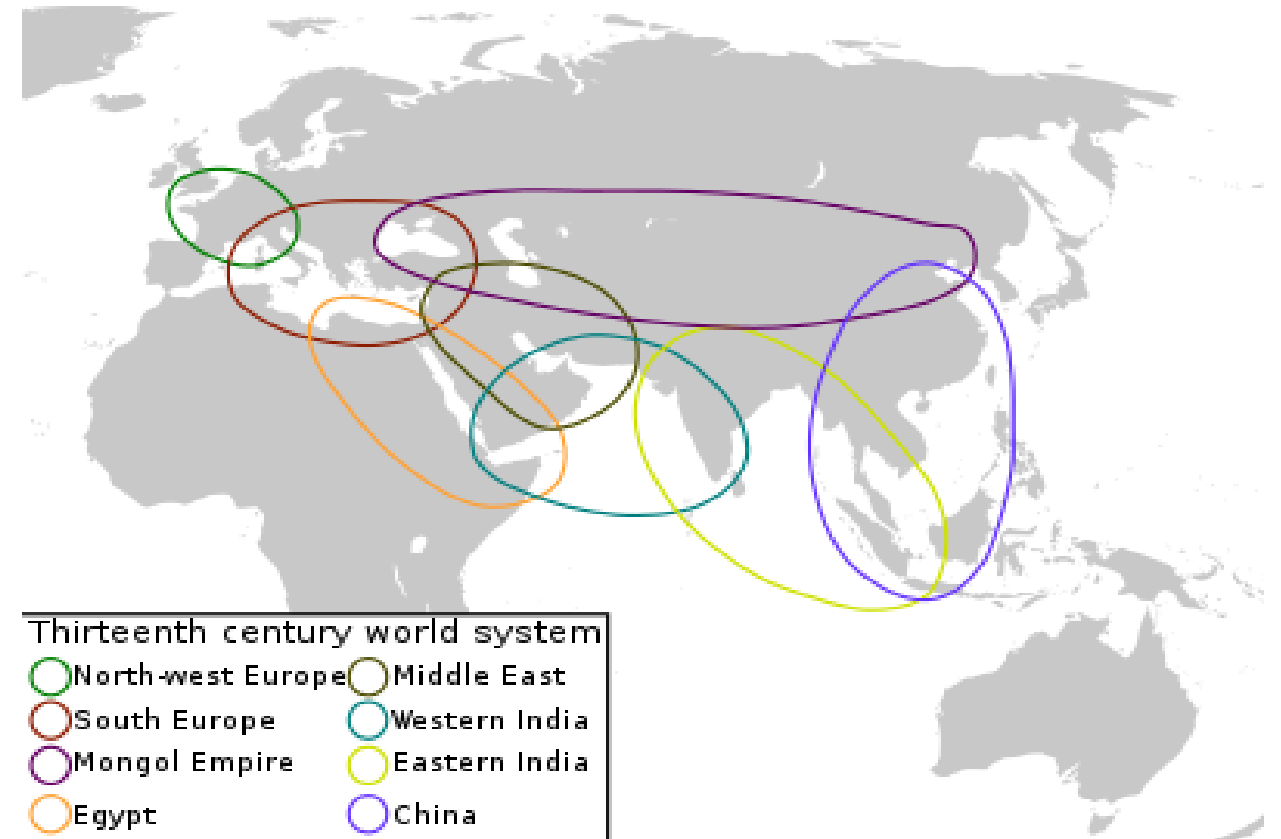
ΜΙΝΩΙΚΟ, ΦΟΙΝΙΚΙΚΟ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

<https://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/9509>

Worldhistory.org

ΠΡΙΝ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ

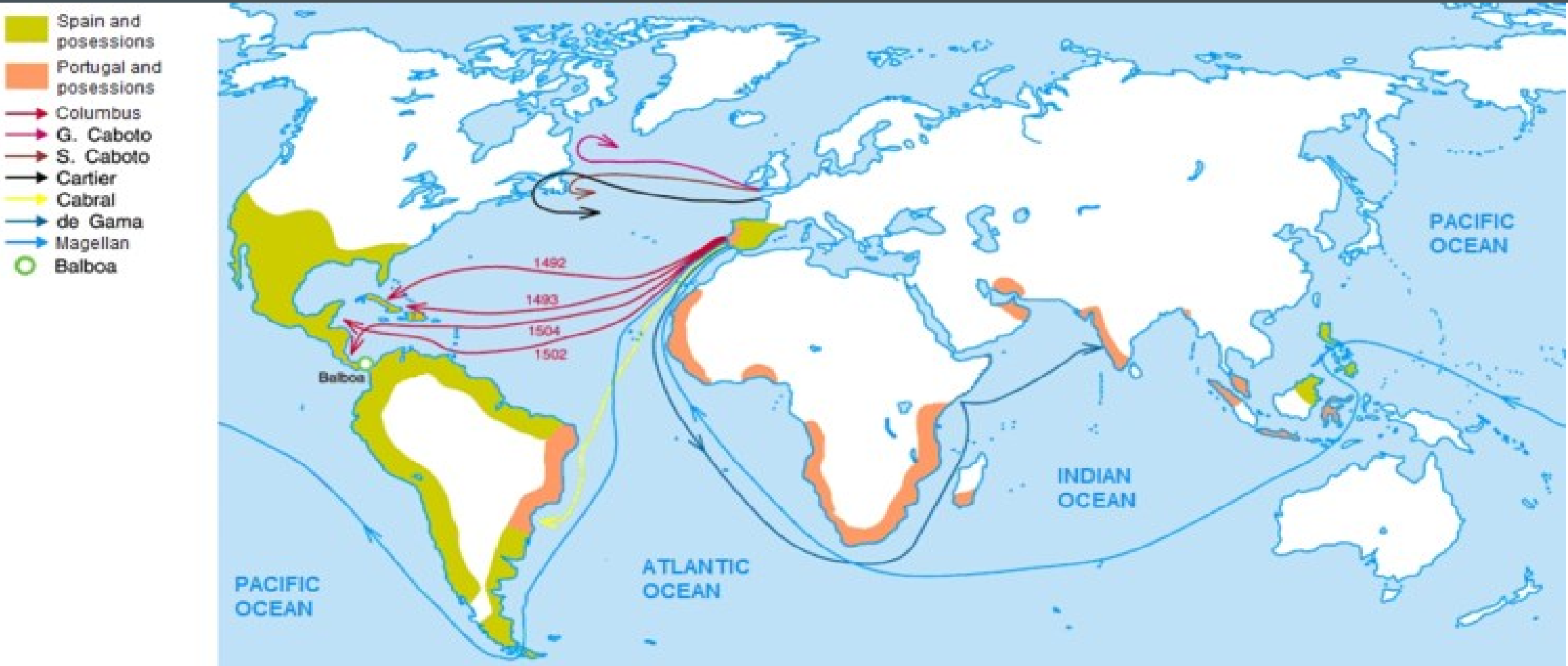

Πηγή: Λήμμα Wikipedia: Globalisation

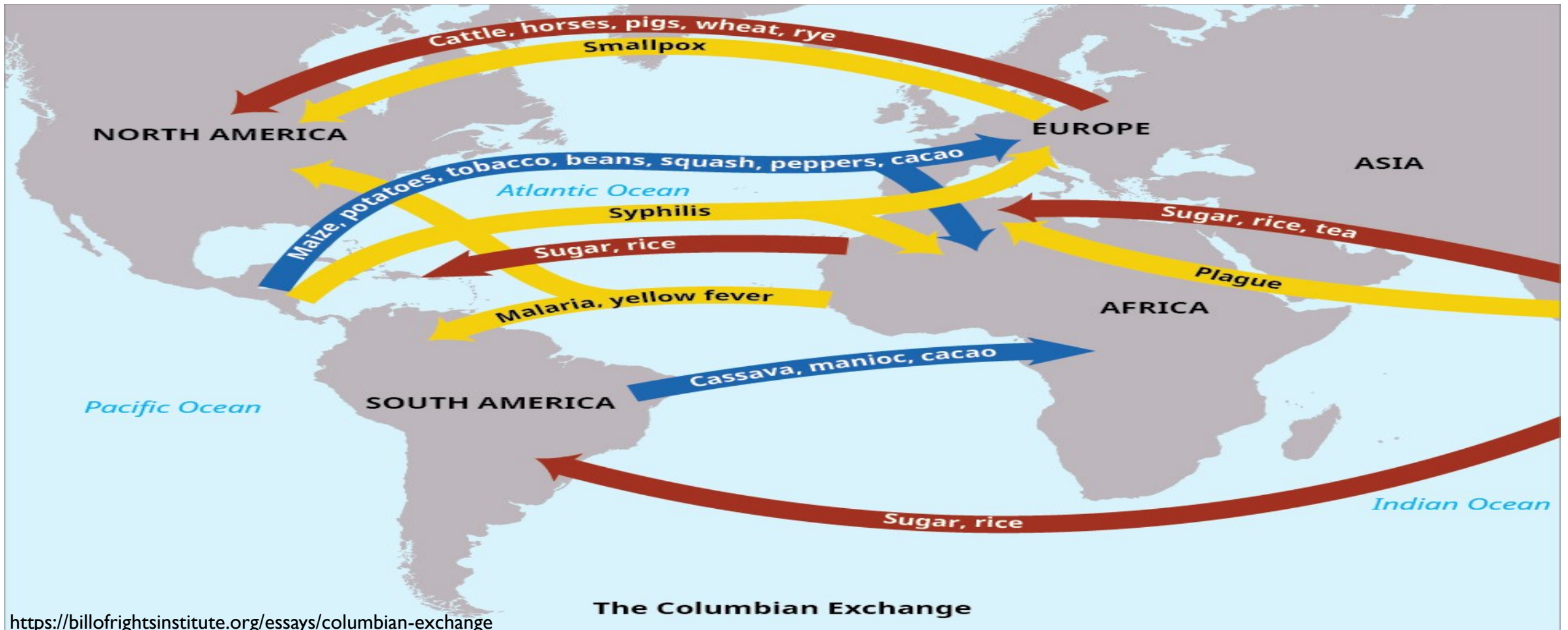
Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ

- Περίοδος: 1600-1800
- Προϊόν του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής.
- Χαρακτηρίζεται α) από την κυριαρχία των ευρωπαϊκών (Πορτογαλική, Ισπανική, Ολλανδική, Βρετανική) εμπορικών-ναυτικών Αυτοκρατοριών και β) από την ανάπτυξη της Βρετανικής (1600) και της Ολλανδικής (1602) Εταιρίας Ανατολικών Ινδιών.
- Θεμέλιο των εμπορικών Αυτοκρατοριών η αρχή του κρατικού και εταιρικού επεκτατισμού.

Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΩΝ

Η «ΚΟΛΟΜΒΙΑΝΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ»

<https://billofrightsinstitute.org/essays/columbian-exchange>

ΤΑ ΜΕΡΚΑΝΤΙΛΙΣΤΙΚΑ ΚΡΑΤΗ: Η ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΙΣΧΥ

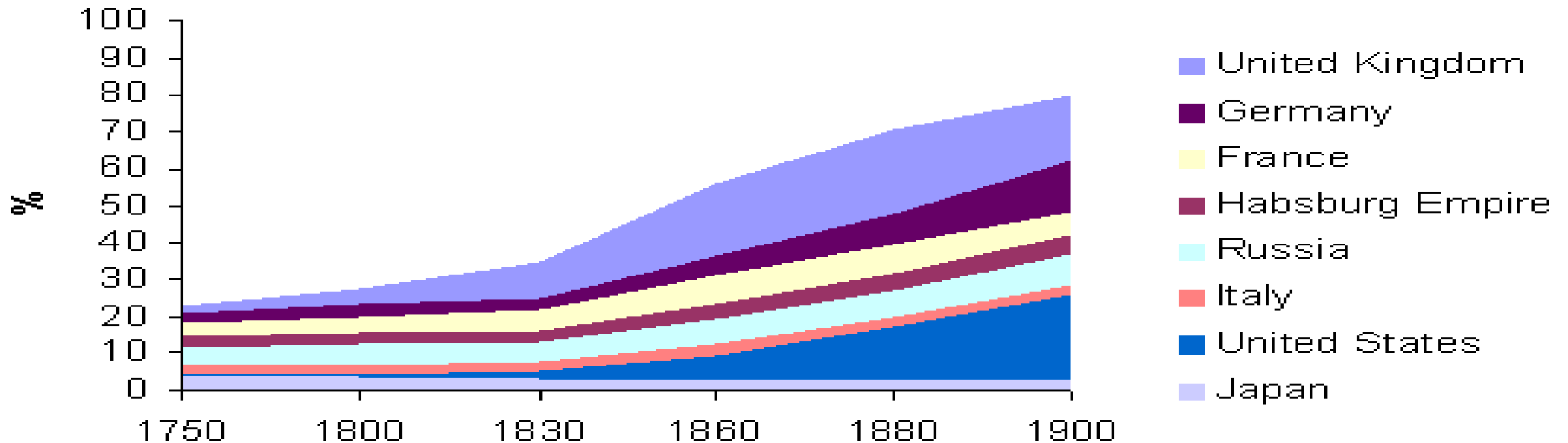
- Μερκαντιλισμός: Η οικονομική σκέψη την περίοδο 1500-1750.
- Αποδέχονταν ως απαραίτητη την εκτεταμένη οικονομική παρέμβαση του κράτους με δύο αλληλεξαρτώμενους σκοπούς, την απόκτηση οικονομικού πλούτου και την απόκτηση πολιτικής ισχύος.
- Υπερασπίζονταν την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη κρατική συσσώρευση χρυσού και άργυρου για την επιδίωξη των κρατικών σκοπών. Γι' αυτό στόχευαν στην αύξηση των εξαγωγών και τη μείωση των εισαγωγών βιοτεχνικών προϊόντων υψηλής αξίας.
- Υποστήριζαν ένθερμα την αποικιοκρατία, γενικότερα την πολιτική «beggar-thy-neighbor».
- Μερκαντιλιστικά κράτη της περιόδου 1500-1750: Πορτογαλία, Ισπανία, Ολλανδία, Βρετανία.

Η ΠΑΡΑΚΜΗ ΤΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΚΗΣ ΗΕΜΟΝΙΑΣ ΚΑΙ Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

- **1873, Long Depression:** Μεγάλη διεθνής οικονομική κρίση. Η Βρετανία γνώρισε στασιμότητα μέχρι το 1893.
- **1870-1890:** Οικονομική ανάπτυξη ανταγωνιστών Αγγλίας (κυρίως Γερμανία και ΗΠΑ).
- **1870-1913:** Μείωση μεριδίου Βρετανίας στο παγκόσμιο εμπόριο από 24% σε 14,1%.
Αύξηση μεριδίου Γερμανίας από 9,7% σε 12,2%.
Αύξηση ΗΠΑ από 8,8% σε 11,1%.
- **1870-1914:** Επέκταση προστατευτισμού και πολιτικής της «νηπιακής βιομηχανίας» σε ΗΠΑ και Γερμανία.
- **1870-1914:** Σχετική βιομηχανική υποχώρηση Βρετανίας αλλά διατήρηση της ως βασικού κέντρου του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος μέχρι το ξέσπασμα του πολέμου.

Η ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΙΣΧΥΟΣ

Relative Share of World Manufacturing Output, 1750-1900

Πηγή: Wikipedia, λήμμα: Industrial Revolution

ΠΡΟΒΛΕΨΗ ENGELS ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

«Και, τελικά, κανένας άλλος πόλεμος δεν είναι πια πιθανός για την Πρωσία-Γερμανία παρά ο παγκόσμιος πόλεμος, και μάλιστα ένας παγκόσμιος πόλεμος αδιανόητης μέχρι τώρα έκτασης και βιαιότητας. Οκτώ με δέκα εκατομμύρια στρατιώτες θα αλληλοσφαχτούν και με αυτό τον τρόπο θα απογυμνώσουν την Ευρώπη περισσότερο απ' ό,τι θα μπορούσε ποτέ να κάνει μία επίθεση από σμήνη ακρίδων. Οι καταστροφές του Τριακονταετούς Πολέμου συμπυκνωμένες σε τρία με τέσσερα χρόνια και επεκταμένες σε ολόκληρη την ήπειρο· πείνα, επιδημίες, γενική εξαχρείωση τόσο των στρατών όσο και των λαϊκών μαζών λόγω της οξείας εξαθλίωσης· ανεπανόρθωτη αναστάτωση του τεχνητού μας συστήματος εμπορίου, βιομηχανίας και Πίστης, που θα καταλήξει σε καθολική χρεωκοπία· κατάρρευση των παλιών κρατών και της παραδοσιακής κρατικής σοφίας τους σε τέτοιο βαθμό που τα στέμματα θα κατρακυλούν κατά ντουζίνες στα χαντάκια χωρίς να βρίσκεται κανείς να τα σηκώσει· απόλυτη αδυναμία να προβλέψουμε πώς θα τελειώσουν όλα αυτά και ποιος θα βγει νικητής από τη μάχη· μόνο ένα αποτέλεσμα είναι απόλυτα σίγουρο: η γενική εξάντληση και η δημιουργία των όρων για την τελική νίκη της εργατικής τάξης».

Friedrich Engels, 1887, Marx Engels Werke, Band 21: 350-351

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟ

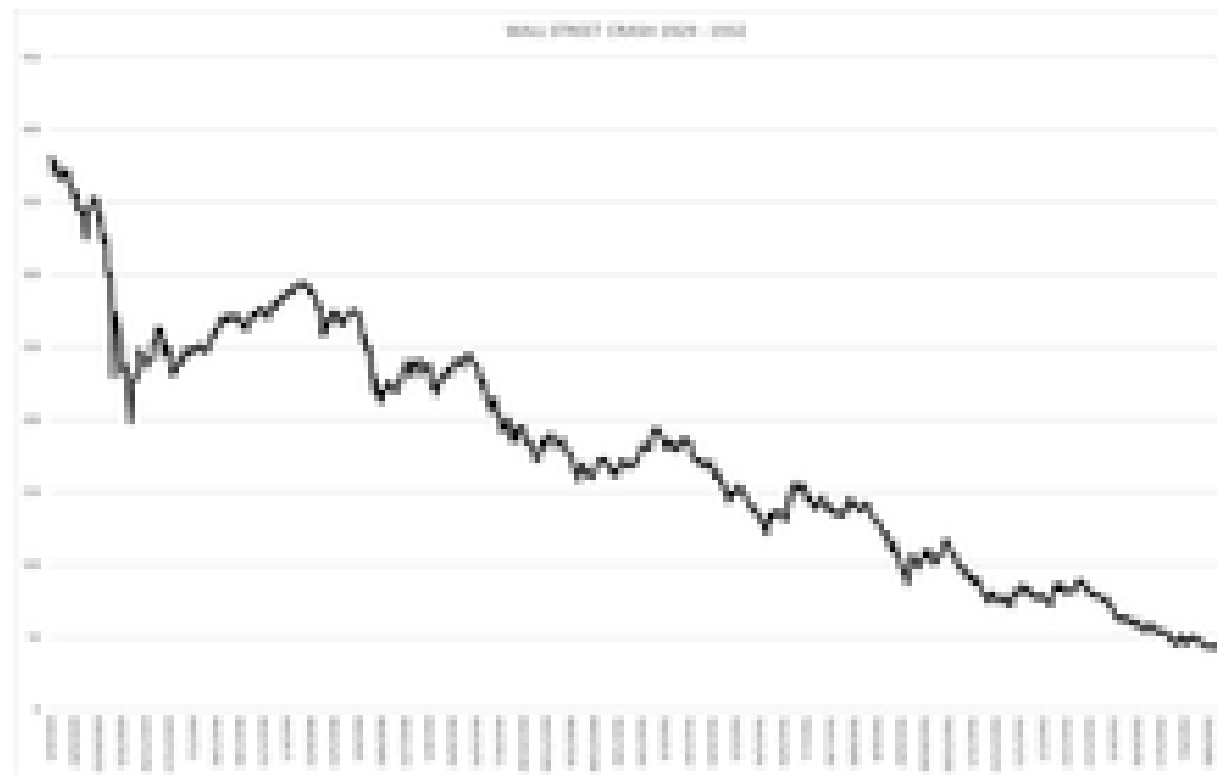
- Ανάδειξη ΗΠΑ ως κύριας βιομηχανικής δύναμης.
- Εμπορικός πόλεμος μέσω δασμών ανάμεσα σε ΗΠΑ και Ευρώπη.
- Υποχώρηση παγκόσμιου εμπορίου.
- Μεταβατική κατάσταση λόγω έλλειψης «ηγεμονίας»: Η Βρετανία πλέον δεν μπορούσε ενώ οι ΗΠΑ ακόμα δεν ήθελαν.
- Μεγάλη διεθνής οικονομική κρίση του 1929 που με διακυμάνσεις διήρκησε μέχρι το ξέσπασμα του Β' Παγκόσμιου Πολέμου και συνέβαλλε στην άνοδο του φασισμού στα καπιταλιστικά κράτη.
- Δημιουργία και γρήγορη οικονομική ανάπτυξη του πρώτου σοσιαλιστικού κράτους στην ιστορία, της Ένωσης Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών (ΕΣΣΔ).
- Όξυνση ανταγωνισμών ανάμεσα στα καπιταλιστικά κράτη και ξέσπασμα Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Ο ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ Η ΚΡΙΣΗ ΣΤΟ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟ

Δασμοί σε μεταποιητικά αγαθά (% επί της αξίας)

	1913	1925	1931
Βέλγιο	9	15	14
Γαλλία	20	21	30
Γερμανία	13	20	21
Ιταλία	18	22	45
Ιαπωνία	30		
Σουηδία	20	16	21
Ελβετία	9	14	19
Η.Β.	0	5	
ΗΠΑ	44	37	49

Πηγή: (UNCTAD, 2004, σελ.83)

Ο δείκτης τιμών των μετοχών του χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης το διάστημα 1919-1932

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΙΝ ΤΟΝ Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ (1815-1939)

1. Δημιουργία διεθνών οργανισμών για την προώθηση της οικονομικής ρύθμισης, της διευκόλυνσης του εμπορίου και την αξιοποίηση των τεχνολογικών καινοτομιών, π.χ. Κεντρική Υπηρεσία Ναυσιπλοΐας του Ρήνου (1815), Διεθνής Τηλεγραφική Ένωση (1865), Παγκόσμια Ένωση Ταχυδρομείων (1874).
2. 1870-1914: Κανόνας του Χρυσού.
3. 1930: Ίδρυση της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (BIS) ως του πρώτου διεθνούς οικονομικού οργανισμού.
4. Θεματικά διακρατικά συνέδρια για ρύθμιση των φλεγόντων ζητημάτων της περιόδου: πολεμικές αποζημιώσεις και χρέος, απορυθμισμένες συναλλαγματικές ισοτιμίες, υποχώρηση παγκόσμιου εμπορίου.

1870-1933: Ο ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ (GOLD STANDARD)

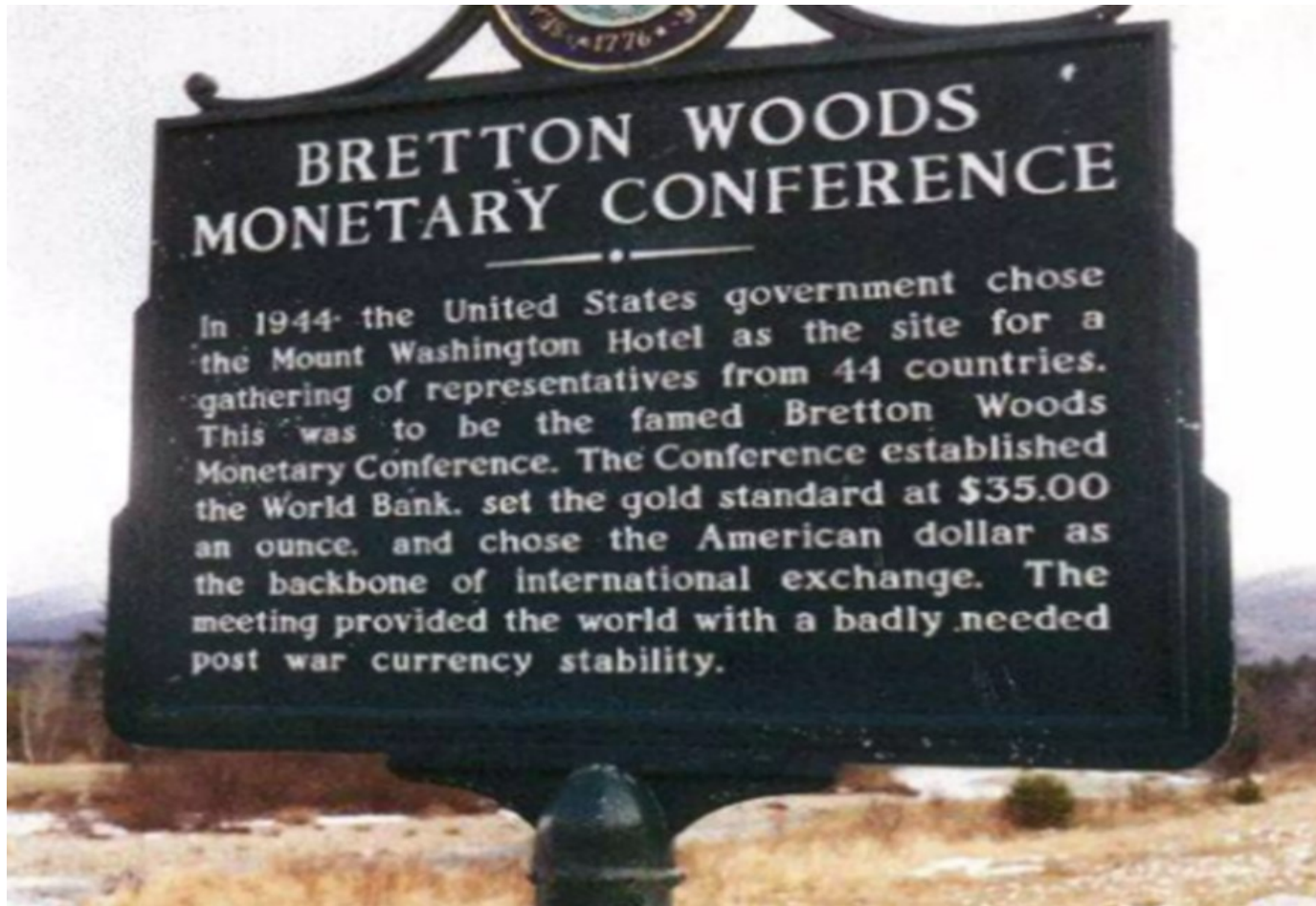

A 1928 Federal Reserve note

ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΑ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

- Το χάρτινο χρήμα κυκλοφορούσε απλώς ως υποκατάστατο του χρυσού χρήματος και σε οποιαδήποτε στιγμή το ένα μπορούσε να μετατραπεί στο άλλο σε κρατικά καθορισμένη ισοτιμία.
- Αφού το κάθε νόμισμα που συμμετείχε στον Κανόνα του Χρυσού, συνδέονταν με το χρυσό σε κρατικά καθορισμένη ισοτιμία, τα διάφορα νομίσματα είχαν σταθερές ισοτιμίες μεταξύ τους.
- Η προσφορά χρήματος ήταν άμεσα συνδεδεμένη με τα αποθέματα χρυσού της κάθε χώρας.
- Τρόπος επίτευξης εξωτερικής ισορροπίας: Αν μία χώρα είχε εμπορικό πλεόνασμα (έλλειμμα), τότε αυξάνονταν (μειώνονταν) τα αποθέματα χρυσού της και ήταν υποχρεωμένη να αυξήσει (μειώσει) την προσφορά χρήματος με συνέπεια την άνοδο (μείωση) των τιμών των εξαγωγίμων προϊόντων, τη μείωση (αύξηση) της ανταγωνιστικότητάς τους και τη διόρθωση του πλεονάσματος (ελλείμματος).

2. Τι προέβλεπε το σύστημα του Bretton Woods που ίσχυσε μεταπολεμικά;

ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

- Οι ΗΠΑ είχαν πια την προθυμία να ηγηθούν στην οικοδόμηση μίας «φιλελεύθερης» διεθνούς τάξης πραγμάτων για την αποφυγή των προβλημάτων του Μεσοπολέμου:
 - α) 1944: Διάσκεψη του Bretton Woods (Δημιουργία IMF και IBRD)
 - β) 1945: Δημιουργία ΟΗΕ
 - γ) 1947: «Γύρος της Γενεύης» (Δημιουργία G.A.T.T)
- Οι υποστηρικτές της θεωρίας της «ηγεμονικής σταθερότητας» υποστηρίζουν ότι οι ΗΠΑ έφεραν τόσο τα κόστη της επίτευξης του «δημόσιου αγαθού» της ανοικτότητας των αγορών για το εμπόριο όσο και τα αντίστοιχα οφέλη. Ωστόσο, ο ρόλος του εμπορίου σε αυτή την περίοδο ανάπτυξης είναι αμφισβητούμενος.

ΑΛΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1945-1973

- Κατά τη διάρκεια του πολέμου υπήρξαν τεράστιες καταστροφές σε ανθρώπινο δυναμικό (55 εκ. νεκροί), παραγωγικές και επικοινωνιακές υποδομές, κατοικίες κλπ.
- Ανάπτυξη εργατικού κινήματος και υποχωρήσεις καπιταλιστών και καπιταλιστικών κρατών.
- Ιδεολογική, πολιτική και κοινωνική επίδραση ΕΣΣΔ και άλλων σοσιαλιστικών κρατών.
- Αυξημένη κρατική παρέμβαση.
- Απότομη αύξηση πολεμικών εξοπλισμών από σοσιαλιστικά και καπιταλιστικά κράτη.

**Table 7.2 State spending of selected countries (percentage of GDP)
1900–70**

	<i>France</i>	<i>Germany</i>	<i>UK</i>	<i>USA</i>
1900	15.2	14.2	14.9	7.9
1930	22.1	29.4	24.7	21.3
1950	28.4	30.8	30.4	23.0
1970	38.9	37.6	39.3	32.2

Source: McGrew 1992

B. Dunn, *Global Political Economy. A Marxist Critique*, 2009, Pluto Presse, σελ. 136

Η «ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ» ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΗΣ ΤΟΥ BRETTON WOODS

1. **Ημερομηνία:** 1-22 Ιούλη 1944
2. **Μέρος:** Bretton Woods, New Hampshire, USA
3. **Συμμετοχή:** 44 συμμαχικές-νικήτριες Δυνάμεις.
4. **Στόχος:** Η ρύθμιση του διεθνούς νομισματικού και χρηματοπιστωτικού συστήματος μετά τη λήξη του Πολέμου για την αποφυγή της διεθνούς αστάθειας του Μεσοπολέμου (διακοπή του Κανόνα του Χρυσού, εμπορικοί πόλεμοι, ύφεση).
5. **Πρωταγωνιστές:** Harry Dexter White (ΗΠΑ) και John Maynard Keynes (Μ. Βρετανία)
6. **Επικράτηση:** Συμβιβασμός προτάσεων ΗΠΑ και Βρετανίας με ελαφρά επικράτηση ΗΠΑ.

ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

- **Νομισματικό σύστημα:** Διευκόλυνση συναλλαγών στην «πραγματική» οικονομία
- **Χρηματοπιστωτικό σύστημα:** Παροχή του επενδυτικού κεφαλαίου που απαιτείται για τις οικονομικές δραστηριότητες σε όλη τη γήινη σφαίρα.

Οι στενοί δεσμοί ανάμεσα στα δύο συστήματα μπορεί να δυσχεράνουν τα καθήκοντα και των δύο:

- α) Οι μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών αλλάζουν την αξία μίας επένδυσης και αυξάνουν το ρίσκο της.
- β) Οι διεθνείς ροές ξένου κεφαλαίου μπορεί να μεταβάλλουν απότομα τις συναλλαγματικές ισοτιμίες (με ανατιμήσεις και διολισθήσεις νομισμάτων), κάτι που μπορεί να αποθαρρύνει το εμπόριο και τις επενδύσεις.

ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1. Οι 3 βασικές πλευρές ενός νομισματικού συστήματος:

- α) Ο ρόλος των συναλλαγματικών ισοτιμιών
- β) Η φύση των αποθεματικών στοιχείων.
- γ) Ο βαθμός ελέγχου των διεθνών κινήσεων κεφαλαίου.

2. Ταυτόχρονα, σε κάθε νομισματικό σύστημα σημαντικό ρόλο παίζουν τα ζητήματα:

- α) Ρευστότητας (του διεθνούς χρηματικού μέσου)
- β) Προσαρμογής (της εξωτερικής ανισορροπίας των οικονομιών)
- γ) Εμπιστοσύνης (στην αντοχή του νομισματικού συστήματος)

ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ BRETTON WOODS

- 1. Συναλλαγματικές ισοτιμίες:** σταθερές με δυνατότητα μικρής διακύμανσης (1%). Όλα τα συμμετέχοντα νομίσματα συνδέθηκαν με το αμερικανικό δολάριο με (σχετικά) σταθερή ισοτιμία ενώ το δολάριο συνδέθηκε με σταθερή ισοτιμία με το χρυσό (1 ουγγιά χρυσού = \$35) . Μόνο το δολάριο ήταν μετατρέψιμο σε χρυσό. Η υποτίμηση του νομίσματος δεν μπορούσε γενικά να αξιοποιηθεί ως μέσο ανταγωνισμού παρά σε σπάνιες περιπτώσεις που δικαιολογούνταν από τα οικονομικά θεμελιώδη στοιχεία. Ακόμα και τότε όμως μπορούσε να ξεπεράσει το 10% μόνο μετά από άδεια του ΔΝΤ.
- 2. Αποθεματικό στοιχείο:** χρυσός, δολάριο.
- 3. Βαθμός ελέγχου διεθνών κινήσεων κεφαλαίου:** Αυστηροί έλεγχοι στις κινήσεις των κεφαλαίων με στόχο την επιδίωξη της εσωτερικής ισορροπίας (πλήρης απασχόληση και σταθερότητα των τιμών και της εξωτερικής ισορροπίας (σχετικά ισορροπημένο ισοζυγίων πληρωμών).

Ο ΧΡΥΣΟΣ, ΤΟ ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΙ ΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΒΡΕΤΤΟΝ WOODS

<https://www.bullionbypost.co.uk/index/gold/bretton-woods/>

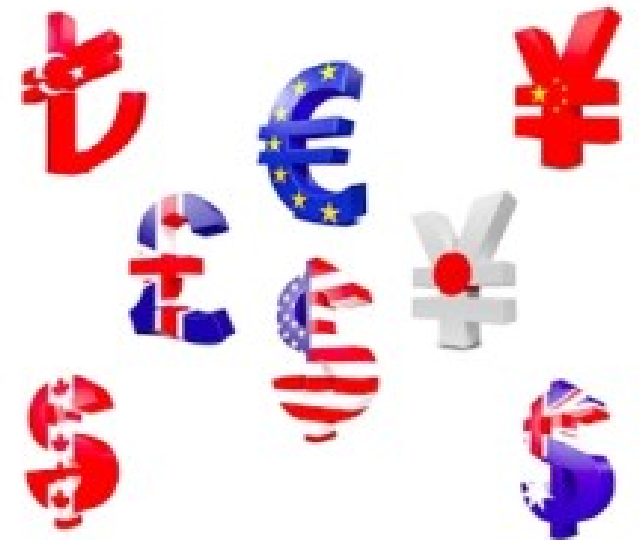
ΤΑ ΤΡΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΑΠΟ ΤΟ 1870

**1 Gold Standard Era
(1870-1914)**

**2 Bretton Woods Era
(1945-1971)**

**3 Post Bretton Woods
(1971-Present)**

Πηγή: <http://www.spacemachine.net/views/2015/4/into-the-woods>

Ο ΘΕΣΜΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ IMF-IBRD-GATT ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ BRETTON WOODS

IMF

- Εποπτεία του συστήματος των καθορισμένων – προστατευόμενων συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- Παροχή βραχυπρόθεσμων δανείων στα κράτη που αντιμετωπίζουν τα προσωρινά ελλείμματα στο ισοζύγιο πληρωμών έτσι ώστε να μπορούν να διατηρούν τις σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες των νομισμάτων τους με το δολάριο.

IBRD

Παροχή μακροπρόθεσμων δανείων για τη μεταπολεμική ανοικοδόμηση της Ευρώπης και για την οικονομική ανάπτυξη των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών, ώστε να αποτραπούν προβλήματα χρηματοδότησης σαν αυτά του Μεσοπολέμου.

GATT

Καθοδήγηση της προσπάθειας μείωσης των δασμών μέσα από πολυμερείς διαπραγματεύσεις («Γύρους») με στόχο την αποφυγή της αύξησης των προστατευτικών δασμών όπως είχε συμβεί στο Μεσοπόλεμο.

Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΑΚΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

Το Σύστημα των Ηνωμένων Εθνών

ΚΥΡΙΑ ΟΡΓΑΝΑ

Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο

Διεθνές Δικαστήριο

Γραμματεία

Συνεργαζόμενοι Οργανισμοί
WTO/ΠΟΕ Παγκόσμιος Οργανισμός
Εμπορίου

IAEA Διεθνής Οργανισμός Ατομικής
Ενέργειας

CTBTO PREP.COM Οργάνωση της
Συνθήκης για την πλήρη απαγόρευση
των πυρηνικών δοκιμών

OPCW Οργανισμός για την απαγόρευση
των χημικών όπλων

ΟΜΑΔΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

IBRD Διεθνής Τράπεζα

Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης

IDA Διεθνής Ένωση Ανάπτυξης

IFC Διεθνής Εταιρεία

Χρηματοδότησης

MIGA Γραφείο Πολυμερούς

Εγγύησης Επενδύσεων

ICSID Διεθνές Κέντρο Επίλυσης

Επενδυτικών Διαφορών

IMF/ΔΝΤ Διεθνές Νομισματικό

Ταμείο

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΒΟΡΡΑ ΣΤΟΥΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ

- Οι ΗΠΑ παραμένουν το πιο ισχυρό κράτος αλλά η οικονομική τους ηγεμονία σταδιακά δίνει τη θέση της σε μία τριάδα ομάδας χωρών: Βόρεια Αμερική, Δυτική Ευρώπη, Ανατολική Ασία.
- Αυτή η τριάδα είναι υπεύθυνη για το μεγαλύτερο μέρος των παγκόσμιων οικονομικών συναλλαγών.
- Οι χώρες εντός της τριάδας διεξάγουν τις περισσότερες διεθνείς οικονομικές συναλλαγές μεταξύ τους.

Καταλαμβάνουν κυρίαρχη θέση στη διεθνή πολιτική οικονομία και τους διεθνείς οικονομικούς θεσμούς

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΑΚΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

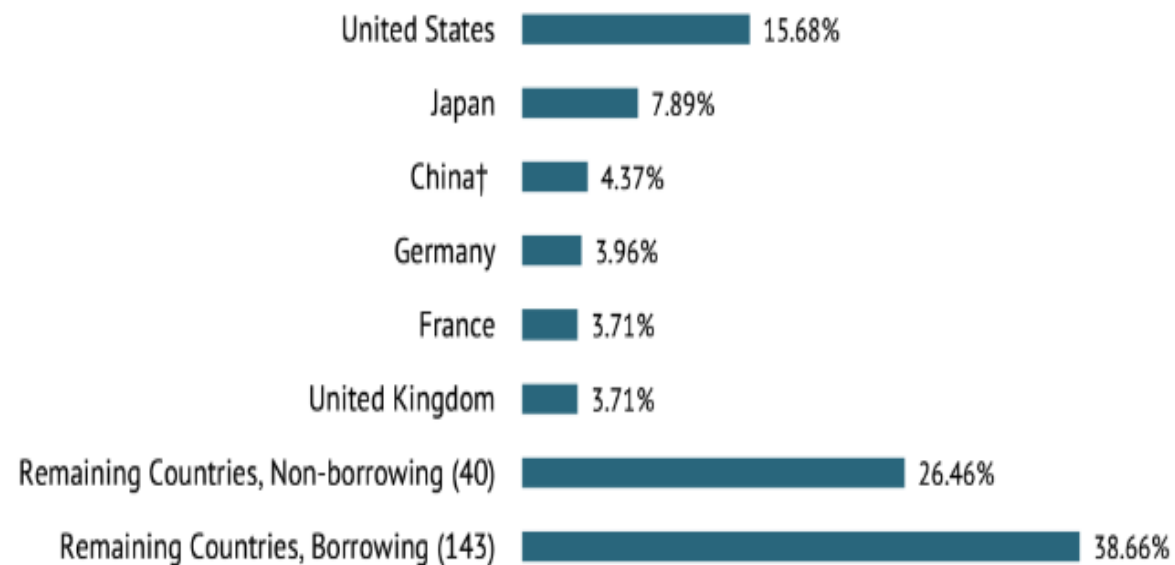
- 1. Παγκόσμια Τράπεζα:** Έστρεψε τα δάνεια της σχεδόν εξ ολοκλήρου στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και όχι στην ανοικοδόμηση της Ευρώπης για την οποία θεσπίστηκε το Πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Ανόρθωσης (Σχέδιο Μάρσαλ).
- 2. ΔΝΤ:** Έχασε τον αρχικό θεσμικό του ρόλο όταν στις αρχές της δεκαετίας του 1970 κατέρρευσε το σύστημα σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών και αντικαταστάθηκε από ένα σύστημα κυμαινόμενων συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- 3. GATT:** Αντικαταστάθηκε το 1995 από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ). Έτσι, περάσαμε από έναν πιο χαλαρό θεσμό με αντισυμβαλλόμενα μέρη που ασχολείται με το εμπόριο των αγαθών περάσαμε σε έναν επίσημο οργανισμό με επίσημα μέλη που ασχολείται με το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών.

ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕ ΤΙΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΨΗΦΟΥΣ ΣΕ ΔΝΤ ΚΑΙ ΠΤ

Rank ↕	IMF Member country ↕	Quota		No. of votes ↕	% of total votes ↕
		millions of XDR ↕	% of the total ↕		
1	 United States	82,994.2	17.43	831,401	16.50
2	 Japan	30,820.5	6.47	309,664	6.14
3	 China	30,482.9	6.40	306,288	6.08
4	 Germany	26,634.4	5.59	267,803	5.31
5	 France	20,155.1	4.23	203,010	4.03

https://en.wikipedia.org/wiki/International_Monetary_Fund

Voting Power at the World Bank

Source: WBG, "A Report to Governors on Shareholding at the Spring Meetings 2018"

ΟΙ ΘΕΜΕΛΙΑΚΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ Η «ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ» ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- Οι θεμελιακοί διεθνείς οικονομικοί θεσμοί συνέβαλλαν στη «φιλελευθεροποίηση» της διεθνούς οικονομίας (γεγονός που σύμφωνα με τους δομιστές δεν ευνόησε όλα τα κράτη και όλους τους ιδιώτες). Παράγοντες που συνέβαλλαν σε αυτό:
 - α) Το κοινό μέτωπο των καπιταλιστικών κρατών των ΗΠΑ και της Δυτικής Ευρώπης απέναντι στα σοσιαλιστικά κράτη αύξησε τη συνεργασία μεταξύ τους.
 - β) Οι ΗΠΑ δέχτηκαν να παίξουν ηγεμονικό ρόλο και οι υπόλοιπες μεγάλες αναπτυγμένες χώρες το δέχτηκαν.
 - γ) Για ένα διάστημα το ρυθμισμένο διεθνές πλαίσιο συμβάδιζε με την επιδίωξη στόχων εσωτερικής πολιτικής, όπως η πλήρης απασχόληση.

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ BRETTON WOODS

Table 7.1 Rate of growth of GDP per capita for selected world regions and countries 1820–2001 (per cent)

	1820–70	1870–1913	1913–50	1950–73	1973–2001
Western Europe	0.98	1.33	0.76	4.05	1.88
Eastern Europe	0.63	1.39	0.60	3.81	0.68
USA	1.34	1.82	1.61	2.45	1.86
Latin America	-0.03	1.82	1.43	2.58	0.91
Japan	0.19	1.48	0.88	8.06	2.14
Rest of Asia	-0.10	0.42	-0.10	2.91	3.55
Africa	0.35	0.57	0.92	2.00	0.19
World	0.54	1.30	0.88	2.92	1.41

Source: Maddison 2003

Table 7.3 Annual growth of major economies 1950–73 (per cent)

	France	Germany	Japan	UK	USA
GDP per capita	4.0	5.0	8.1	2.4	2.5
Labour productivity					
Primary	5.9	6.3	7.3	4.6	5.4
Secondary	5.2	5.6	9.5	2.9	2.9
Tertiary	3.0	2.8	4.0	2.0	1.4
Non-residential capital per employee	4.8	5.5	7.3	4.6	1.7

Sources: Maddison 1991, 2003

Table 7.5 Trade/GDP ratio in leading economies 1950–75

	World	France	Germany	Japan	UK	USA
1950	6	7	5	3	10	4
1955	7	9	9	4	10	4
1960	7	9	11	5	10	4
1965	7	9	13	6	11	4
1970	8	10	16	10	11	5
1975	13	18	26	13	15	7

Sources: Maddison 2003; Heston et al. 2002; WTO 2007

B. Dunn, *Global Political Economy. A Marxist Critique*, 2009, Pluto Presse, σελ. 136, 139 και 145

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΕΙΨΗ ΣΤΗΝ ... ΥΠΕΡΠΡΟΣΦΟΡΑ ΔΟΛΑΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗ ... ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΟΥ BRETTON WOODS

- **1944-1950s:** Κανένα ευρωπαϊκό κράτος δεν διέθετε σε επαρκή ποσότητα κανένα από τα δύο αποθεματικά μέσα του B.W. (δολάρια και χρυσός) ούτε μπορούσε να αποκτήσει δολάρια μέσω εμπορικών πλεονασμάτων προς τις ΗΠΑ λόγω αδύναμης (ακόμα) βιομηχανικής βάσης. Απαγόρευαν στους πολίτες τους να μετατρέπουν ελεύθερα τα νομίσματα τους σε χρυσό, δολάρια ή άλλο νόμισμα του συστήματος γιατί τα λίγα δολάρια που διέθεταν τα χρειάζονταν για εισαγωγές βασικών προϊόντων, απαραίτητων για την ανοικοδόμηση τους.
- **1959:** Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις έχουν συσσωρεύσει αρκετά δολάρια και νοιώθουν αυτοπεποίθηση να επιτρέψουν την ελεύθερη μετατρεψιμότητα των νομισμάτων τους.
- **Δεκαετία 1960:** Σταδιακά συσσωρεύτηκαν στην Ευρώπη τεράστιες ποσότητες δολαρίων λόγω της συνέχισης και ενίσχυσης των ελλειμμάτων του αμερικανικού ισοζυγίου πληρωμών που οφείλονταν σε παράγοντες όπως: α) τα πλεονάσματα κάποιων ευρωπαϊκών κρατών, β) την επεκτατική δημοσιονομική πολιτική των ΗΠΑ (λόγω παραγόντων όπως η αύξηση των στρατιωτικών δαπανών για τον Πόλεμο του Βιετνάμ, οι αυξημένες δαπάνες για κοινωνική πρόνοια και ο ανταγωνισμός με την ΕΣΣΔ για την κυριαρχία στο διάστημα). Τα δολάρια που κυκλοφορούσαν εκτός ΗΠΑ ήταν πολύ περισσότερα απ' όσα θα μπορούσαν ποτέ να μετατραπούν σε χρυσό.

ΤΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΗΠΑ, 1964-1972

US Inflation Accelerates from mid 1960s

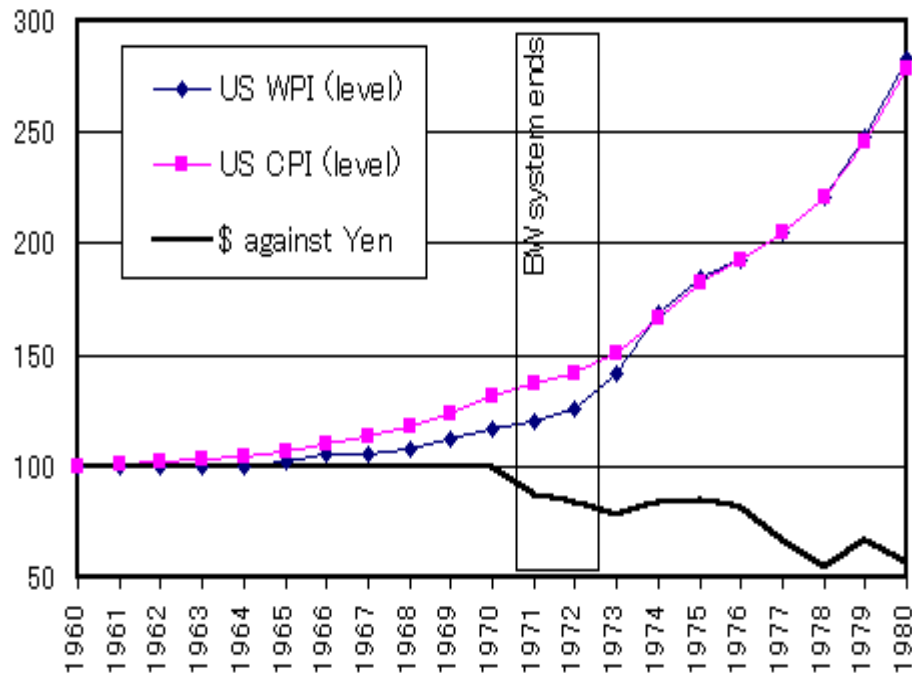

Figure 18-4: Continued

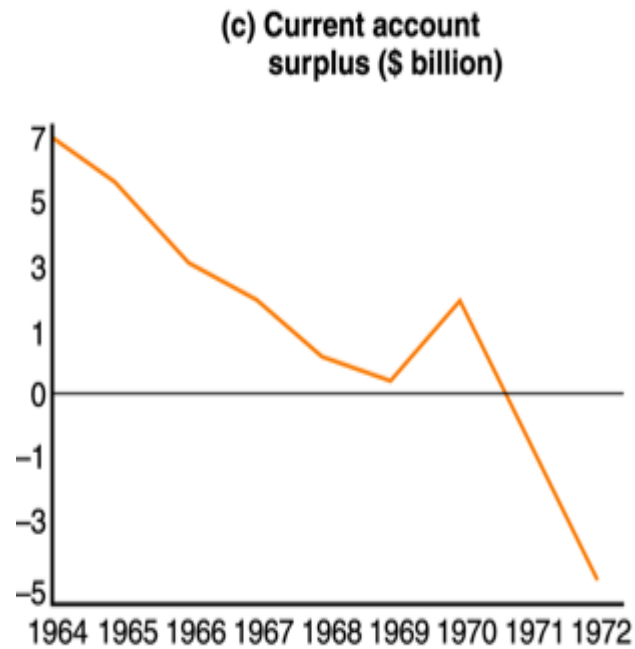
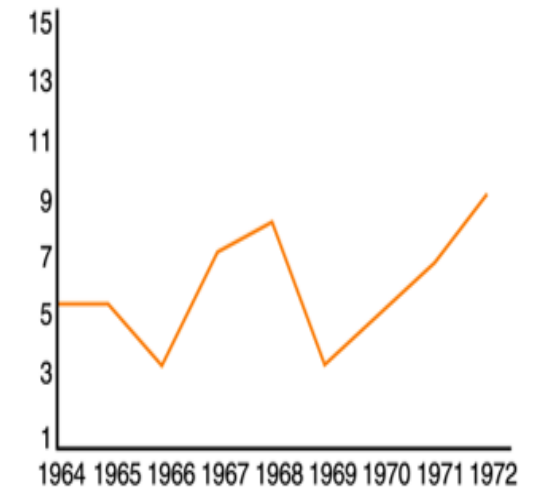

Figure 18-4: Continued

(d) Money supply growth rate (percent per year)

Source: *Economic Report of the President, 1985*. Money supply growth rate is the December to December percentage increase in M1. Inflation rate is the percentage increase in each year's average consumer price index over the average consumer price index for the previous year.

Πηγή:

Πηγή: P. Krugman, M. Obstfeld, *International Economics, Theory and Policy*

Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΔΟΛΑΡΙΩΝ

- Ο όρος «ευρωδολάρια» αναφέρεται σε καταθέσεις δολαρίων ΗΠΑ σε (αμερικάνικες ή άλλες) τράπεζες που βρίσκονται έξω από τα σύνορα των ΗΠΑ και γι' αυτό δεν υπόκεινται στους αμερικανικούς τραπεζικούς κανονισμούς. Αυτές οι καταθέσεις βρίσκονταν σχεδόν εξολοκλήρου στην Ευρώπη (εξ ου και το όνομα «Ευρωδολάρια») αλλά αργότερα και σε άλλες περιοχές.
- Βασικός αρχικός στόχος των ευρωδολαρίων ήταν η επιδίωξη των αμερικανικών τραπεζών να αποφύγουν τον λεγόμενο «Regulation Q» που απαγόρευε την πληρωμή τόκων στις καταθέσεις όψεως ενώ έθετε και ανώτατα όρια επιτοκίου σε άλλα είδη καταθέσεων.
- Σταδιακά, ο αριθμός των ευρωδολαρίων αυξήθηκε τόσο λόγω των δολαρίων του Σχεδίου Μάρσαλ όσο και – στη συνέχεια- λόγω των ευρωπαϊκών εξαγωγών προς τις ΗΠΑ και της αύξησης των πολεμικών δαπανών των ΗΠΑ. Το 1959 ο αριθμός των αμερικανικών δολαρίων που ήταν σε κυκλοφορία ξεπέρασε την αξία του χρυσού που τα υποστήριζε. Το Φθινόπωρο του 1960, μία ουγκιά χρυσού μπορούσε να ανταλλαχθεί έναντι \$40 στην αγορά του Λονδίνου.

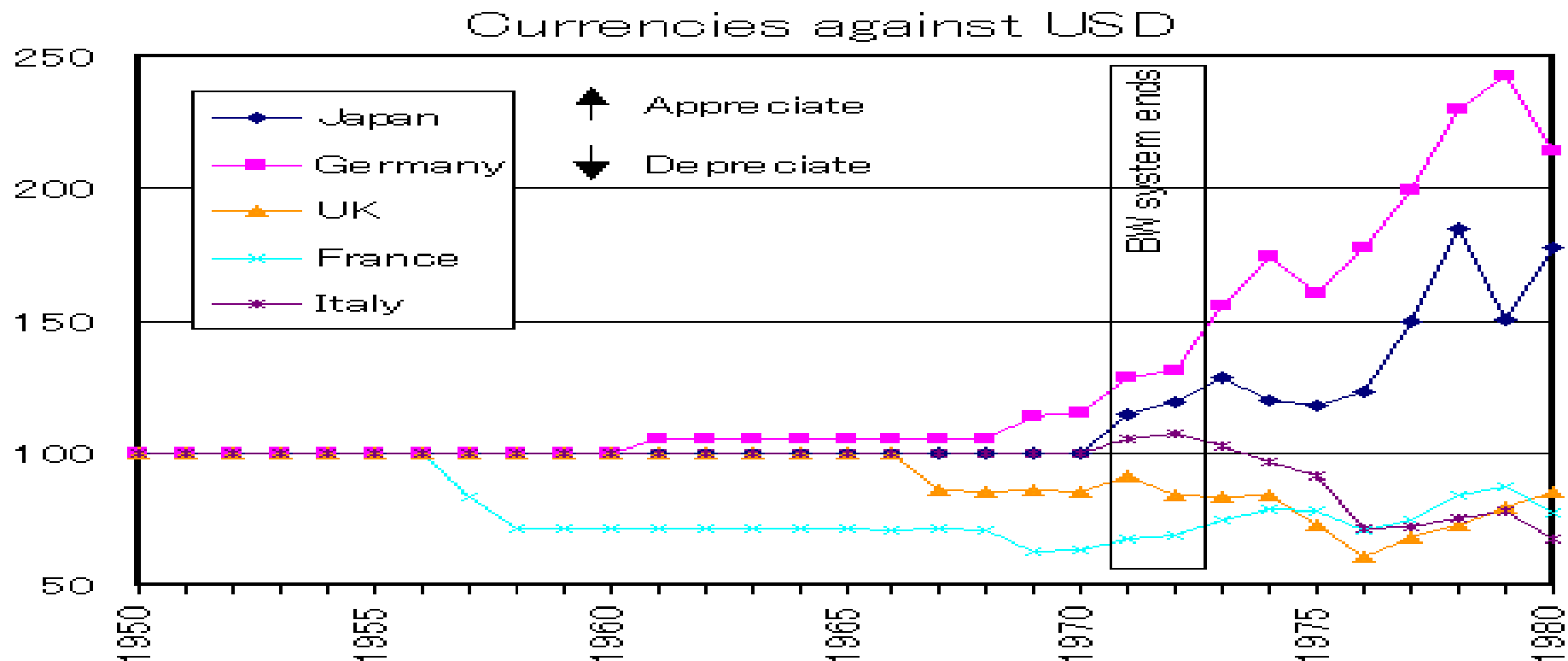
TRIFFIN'S DILEMMA (1961): Η ΕΓΓΕΝΗΣ ΑΝΤΙΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ BRETTON WOODS

If the United States stopped running balance of payments deficits, the international community would lose its largest source of additions to reserves. The resulting shortage of liquidity could pull the world economy into a contractionary spiral, leading to instability.

If U.S. deficits continued, a steady stream of dollars would continue to fuel world economic growth. However, excessive U.S. deficits (dollar glut) would erode confidence in the value of the U.S. dollar. Without confidence in the dollar, it would no longer be accepted as the world's reserve currency. The fixed exchange rate system could break down, leading to instability.

3. Ποια χαρακτηριστικά επικράτησαν στο διεθνές οικονομικό θεσμικό πλαίσιο μετά την κατάρρευση του Bretton Woods;

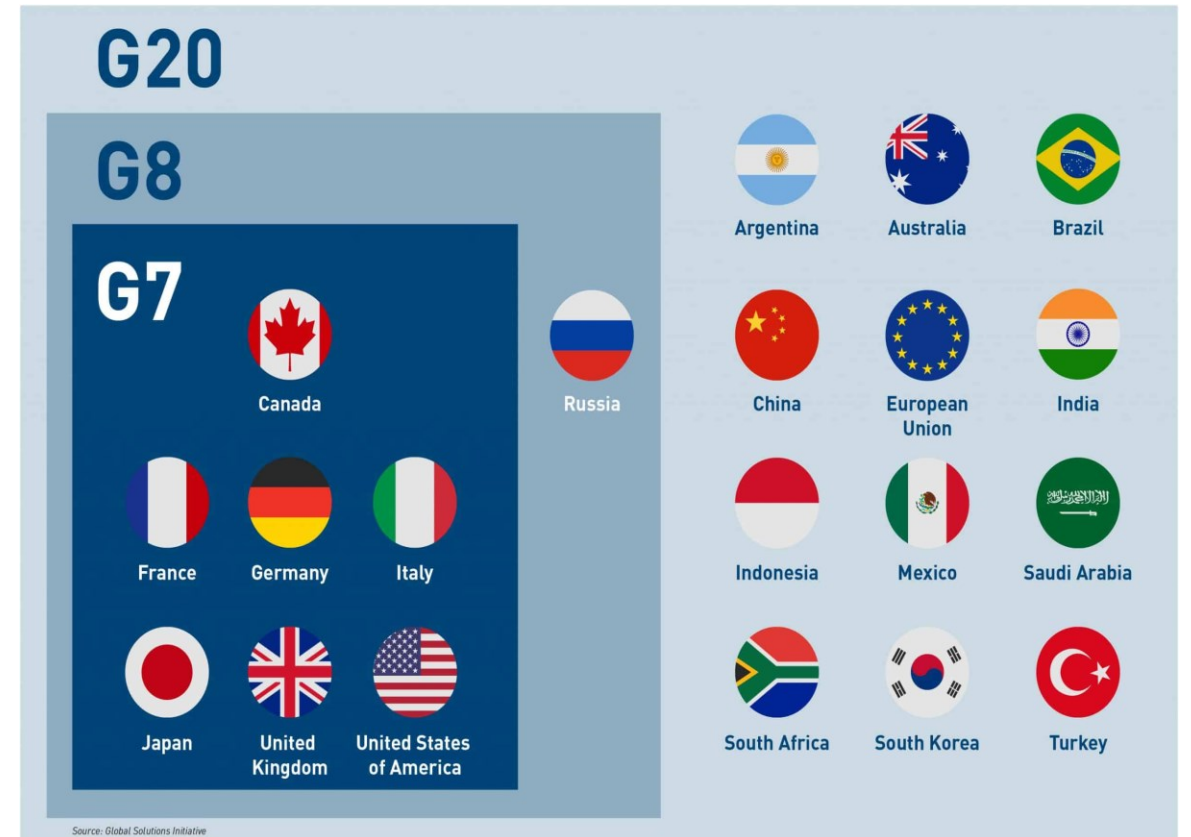
ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ BRETTON WOODS

- Καθεστώς κυμαινόμενων συναλλαγματικών ισοτιμιών. Μεγάλη συναλλαγματική αστάθεια.
- Κανένα νόμισμα δεν συνδέονταν μέσω κρατικά καθορισμένης ισοτιμίας με το χρυσό.
- Δημιουργία το 1973 του άτυπου G-7 από τους υπουργούς οικονομικών των 7 πιο πλούσιων κρατών.
- Το 1979 ξεκίνησε το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (ΕΝΣ) ως μία πολυμερής συμφωνία των περισσότερων κρατών-μελών της ΕΟΚ για ρυθμιζόμενες συναλλαγματικές ισοτιμίες με στόχο τη μείωση των μεγάλων διακυμάνσεων τους. Το 1999 το ΕΝΣ αντικαταστάθηκε από την ΟΝΕ και τα επιμέρους νομίσματα από το ευρώ.

ΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΤΗΣ «ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ» ΤΟΥ ΒΟΡΡΑ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΤΟΣ ΕΙΣΟΔΟΥ)

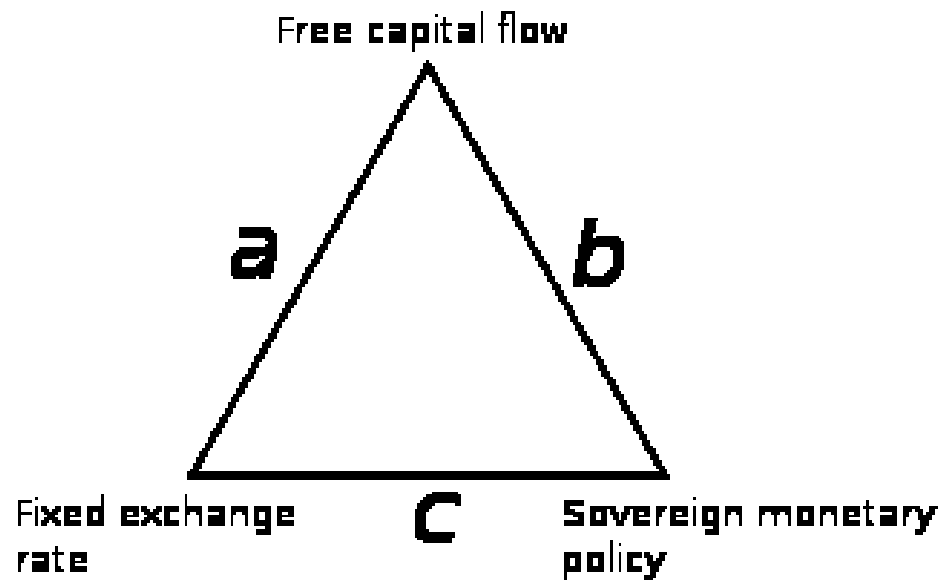
Αυστραλία	1971	Ουγγαρία	1996	Πολωνία	1996
Αυστρία	1961	Ισλανδία	1961	Πορτογαλία	1961
Βέλγιο	1961	Ιρλανδία	1961	Σλοβακία	2000
Καναδάς	1961	Ιταλία	1962	Νότια Κορέα	1996
Τσεχία	1995	Ιαπωνία	1964	Ισπανία	1961
Δανία	1961	Λουξεμβούργο	1961	Σουηδία	1961
Φινλανδία	1969	Μεξικό	1994	Ελβετία	1961
Γαλλία	1961	Ολλανδία	1961	Τουρκία	1961
Γερμανία	1961	Νέα Ζηλανδία	1973	Ηνωμένο Βασίλειο	1961
Ελλάδα	1961	Νορβηγία	1961	Ηνωμένες Πολιτείες	1961

Πηγή: T. Cohn, 2009, Διεθνής Πολιτική Οικονομία, Gutenberg, σελ. 71

Πηγή: <https://www.global-solutions-initiative.org/the-g20-t20/>

ΜΙΑ ΕΓΓΕΝΗΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΣΤΗ ΧΑΡΑΞΗ ΕΝΟΣ ΤΑΘΕΡΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (MUNDSELL-FLEMING TRILEMMA)

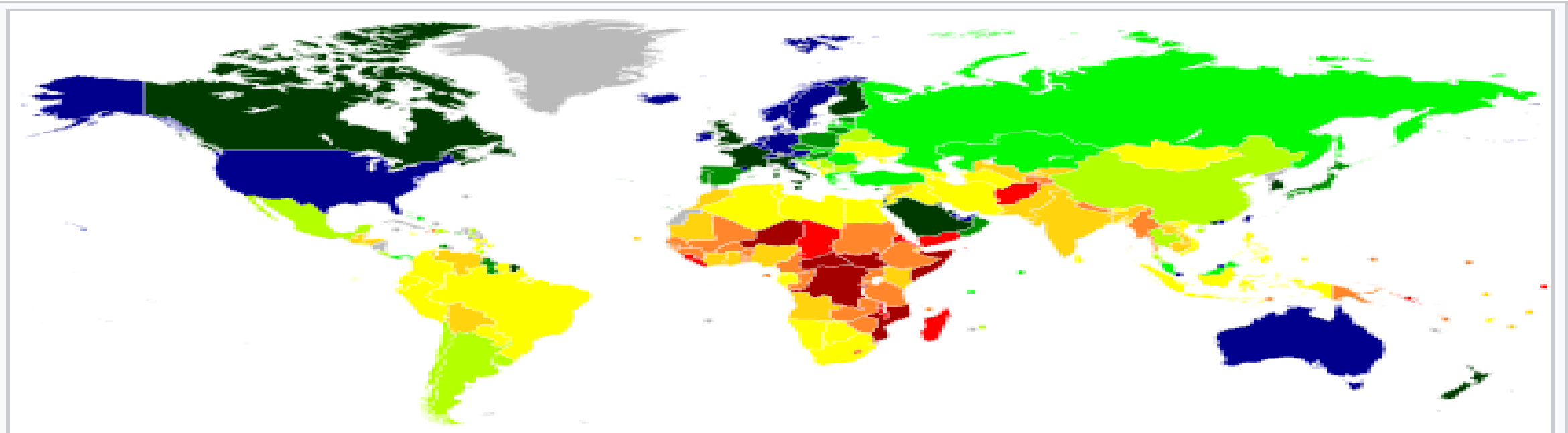
“Specific economic interests also differ in their preferences. Whereas export businesses have a strong interest in the exchange rate, domestic-oriented businesses place a higher priority on national policy autonomy. Investors prefer freedom of capital movements, whereas labor tends to be opposed to such movement, unless of course it means inward rather than outward investment. As national situations and interests differ, there is no one solution to the trilemma that would be satisfactory for all”.

Gilpin R., *Global Political Economy*, 2001, Princeton university Press, σελ. 249

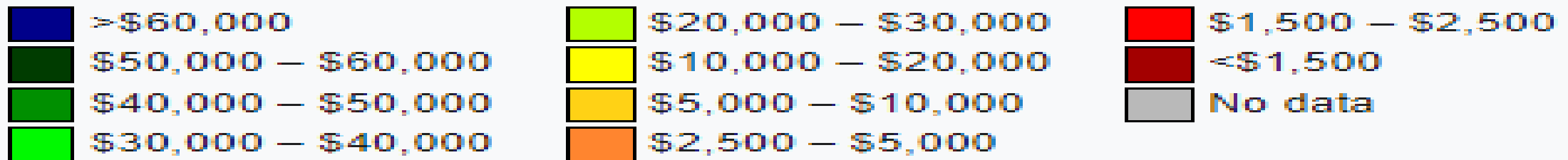
ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΟΥ BRETTON WOODS

1. Απελευθέρωση κινήσεων κεφαλαίου και ενσωμάτωση διεθνούς νομισματικού και διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος. Δημιουργία ενός παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος (μείωση της αυτονομίας άσκησης μακροοικονομικής πολιτικής και της επιδίωξης πλήρους απασχόλησης)
2. Στο έδαφος της απελευθέρωσης –αλλά και άλλων παραγόντων όπως τα πλεονάσματα των αραβικών κρατών, οι τεχνολογικές εξελίξεις στην πληροφορική κλπ- έλαβε χώρα τη δεκαετία του 1970 μία «χρηματοπιστωτική επανάσταση».
3. Παρά την αύξηση, όμως, οι χ-π ροές στις αρχές του 21^{ου} αιώνα δεν είχαν ξεπεράσει ακόμα (σε σχετικούς όρους) τις αντίστοιχες ροές των τελών του 19^{ου} αιώνα. Επίσης, ενώ οι τελευταίες ήταν σε σιδηρόδρομους, λιμάνια, υποδομές κλπ, οι πρώτες είναι βραχυπρόθεσμες, κερδοσκοπικές και χωρίς να συμβάλλουν πάντα στην ανάπτυξη (π.χ. επενδύσεις για εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών).
4. Εκτίναξη δανεισμού κεφαλαίων από χώρες του Νότου και στη συνέχεια μεγάλα προβλήματα χρέους.
5. Αύξηση χρηματοπιστωτικής και κατ' επέκταση οικονομικής αστάθειας.
6. Παρά τη διεθνοποίηση, το διεθνές χ-π σύστημα παραμένει σε μεγάλο βαθμό βασισμένο σε εθνική βάση.

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΑΕΠ (PPP), 2022

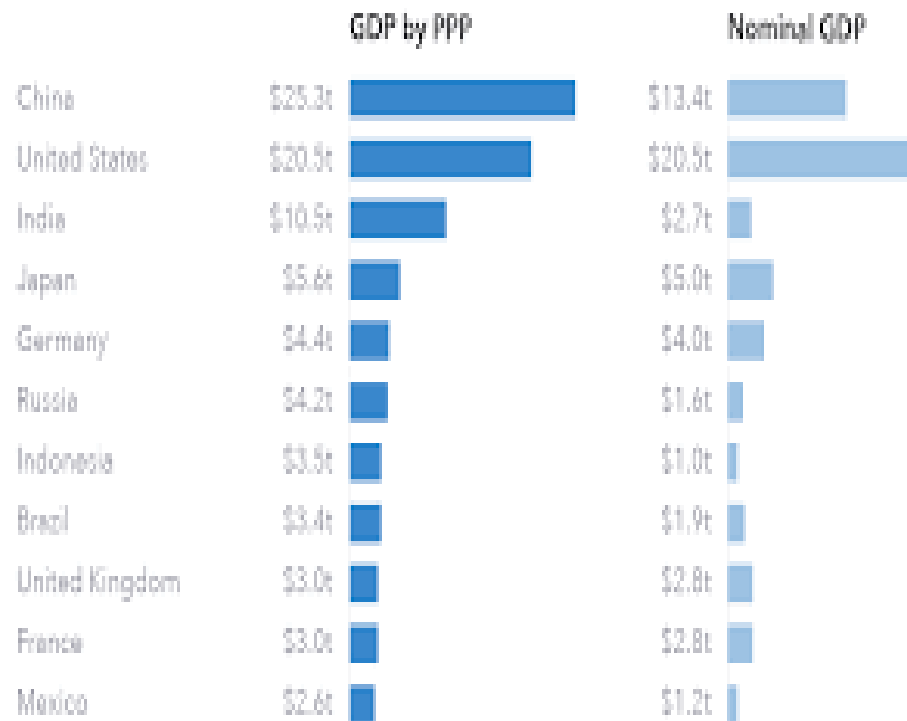

Countries or territories by GDP (PPP) per capita in 2022.

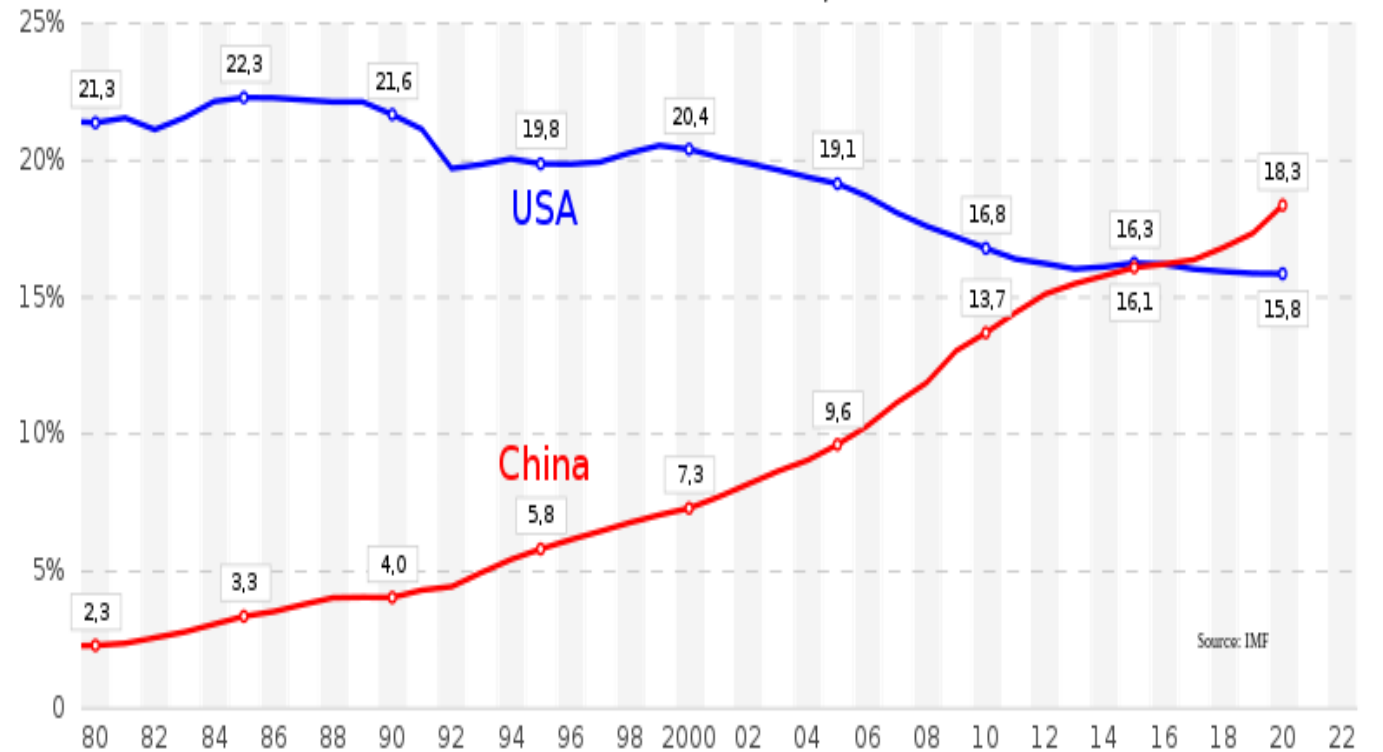

Πηγή: World Economic Outlook. International Monetary Fund (October 2022)

USA VS CHINA: GDP (PPP)

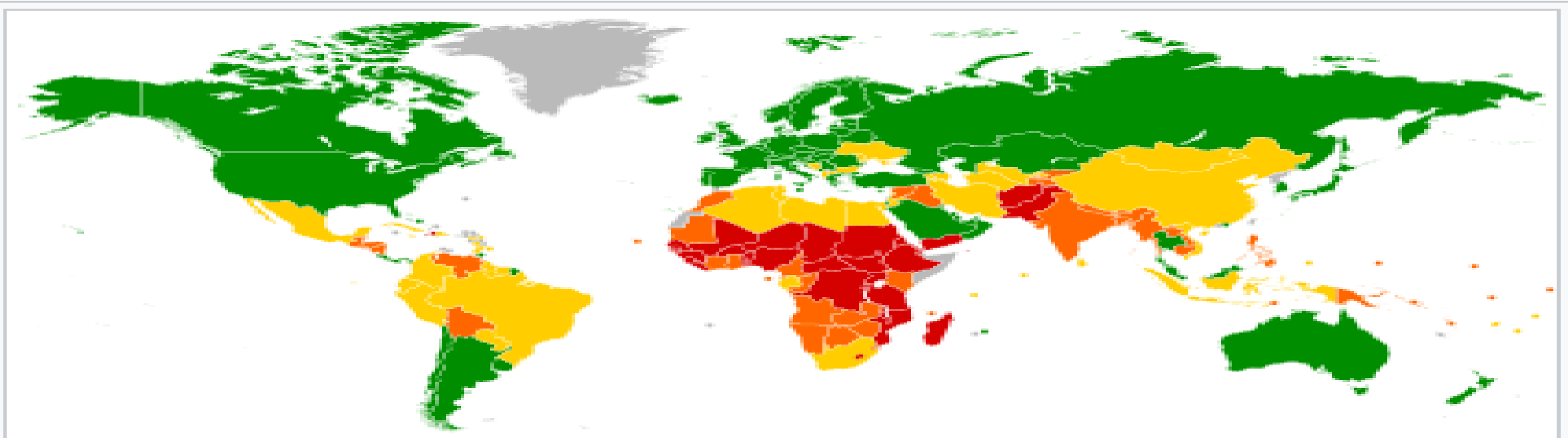

GDP based on PPP of China and the USA, share of world total

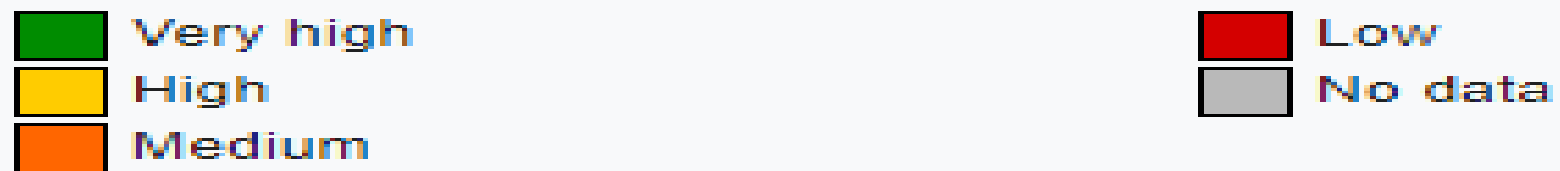

Πηγή: IMF

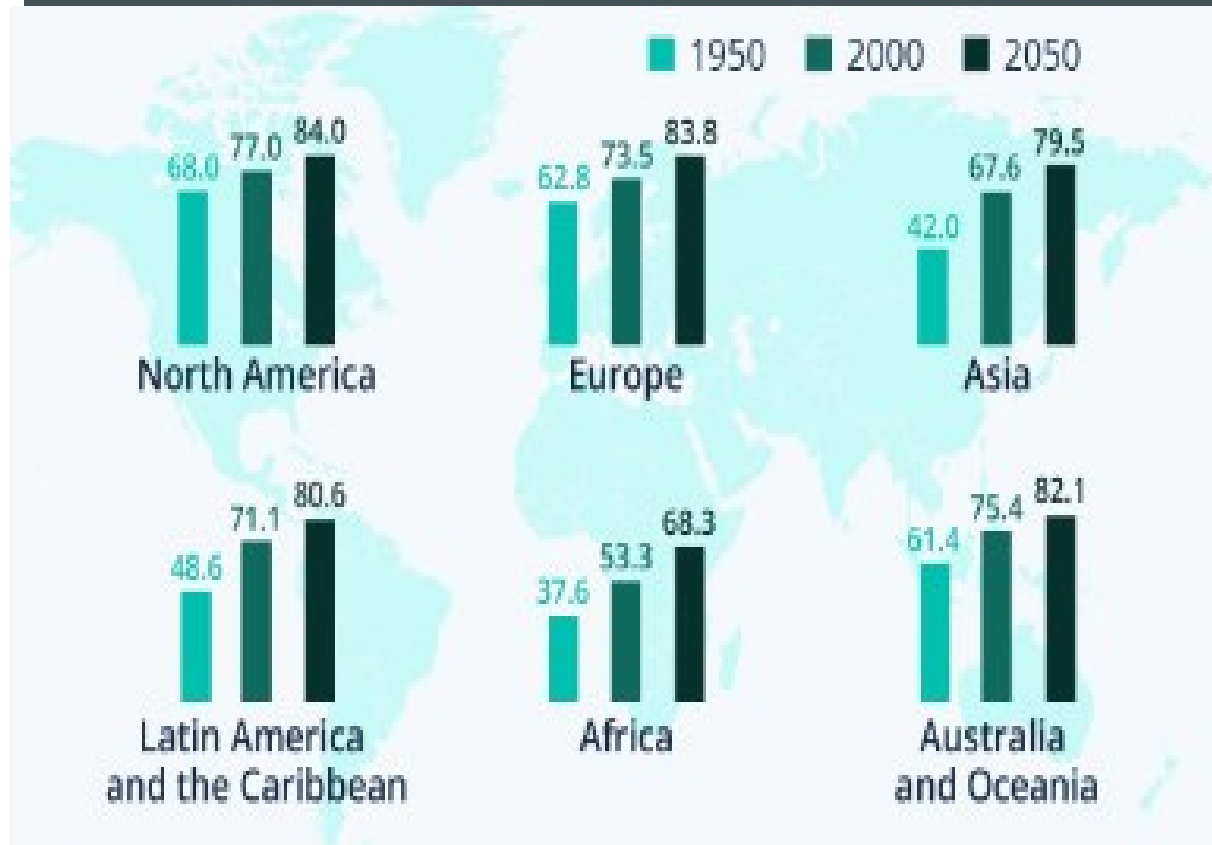
Ο ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

The world map representing Human Development Index categories (based on 2021 data, published in 2022)

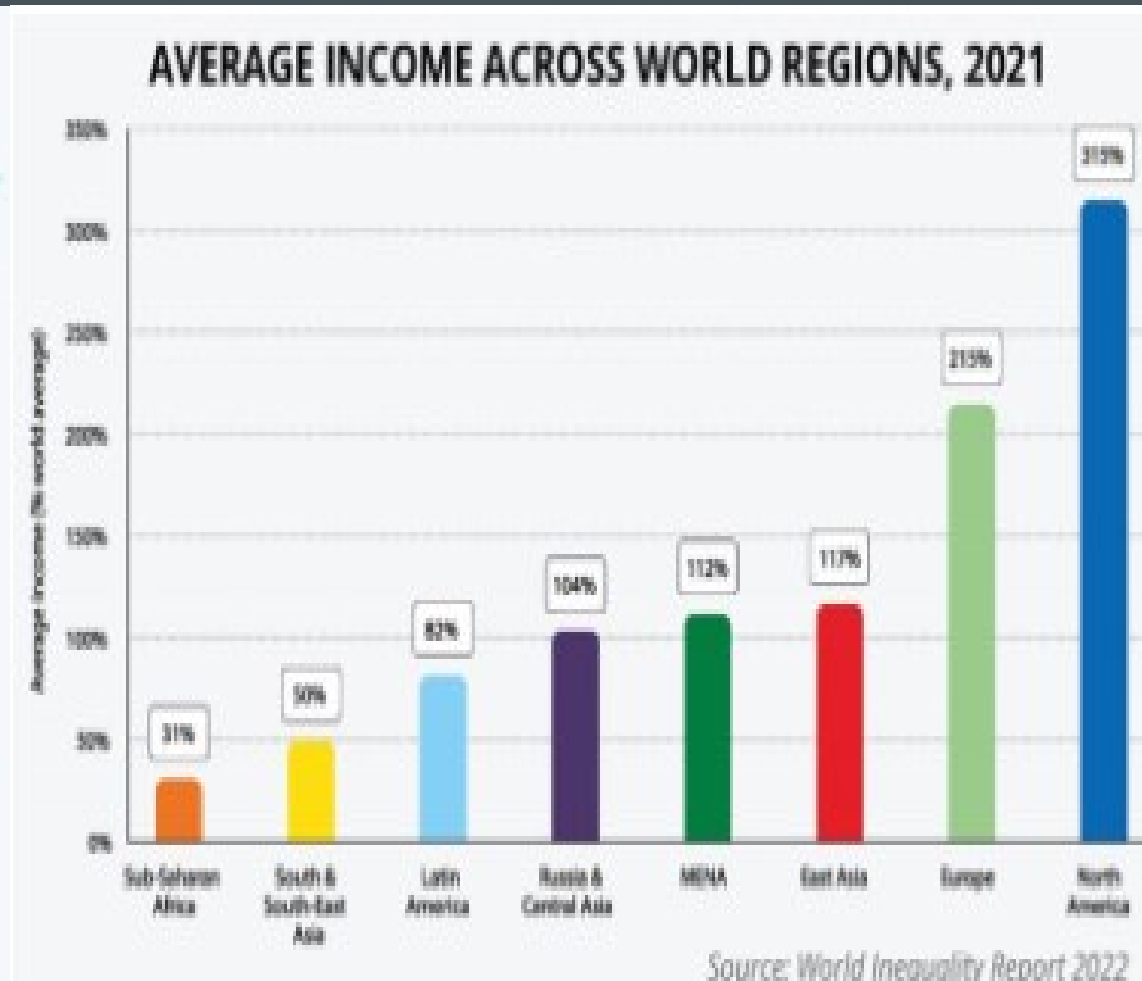

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΧΑΣΜΑΤΑ: ΠΡΟΣΔΟΚΙΜΟ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

* median estimates; as of 2022

Source: United Nations Population Division

-
4. Ποια ήταν η στάση των σοσιαλιστικών κρατών απέναντι στους μεταπολεμικούς διεθνείς οικονομικούς θεσμούς των καπιταλιστικών κρατών και ποια η δική τους απάντηση;

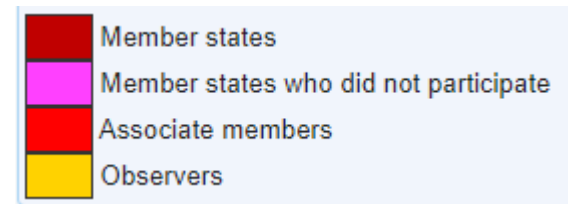
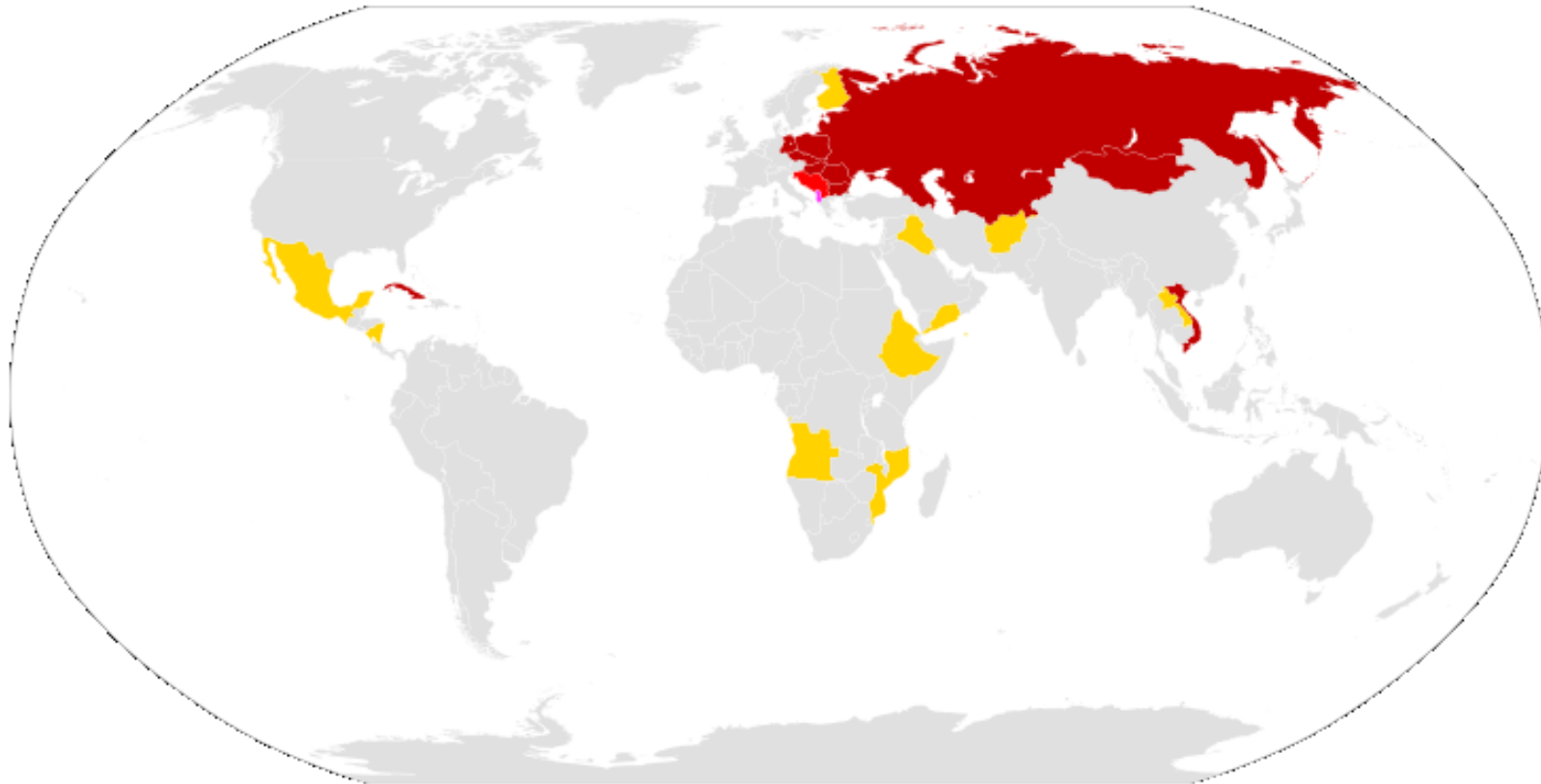
Η ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

1. Μέχρι τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο η ΕΣΣΔ ήταν το μοναδικό σοσιαλιστικό κράτος. Αντιμετώπιζε πολύμορφη επιθετικότητα από τα καπιταλιστικά κράτη.
2. Στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο η ΕΣΣΔ πλήρωσε το μεγαλύτερο τίμημα με 20 εκατομμύρια νεκρούς και ανυπολόγιστες καταστροφές στα εδάφη της. Μετά τον Πόλεμο, μια σειρά κράτη στην Ανατολική Ευρώπη αλλά και η Κίνα και η Κούβα υιοθέτησαν το σοσιαλισμό.
3. Παρά τις διαφωνίες της για ζητήματα όπως οι διαδικασίες ψηφοφορίας, οι πληροφορίες που απαιτούσε το ΔΝΤ και η μεταφορά σοβιετικού χρυσού σε αμερικανικό έδαφος, η ΕΣΣΔ υπέγραψε τις συμφωνίες του Bretton Woods αλλά στη συνέχεια αποφάσισε να μην γίνει μέλος στους θεμελιακούς διεθνείς οργανισμούς.
4. Το 1947 η ΕΣΣΔ και τα σοσιαλιστικά κράτη της Ευρώπης αρνήθηκαν να συμμετάσχουν στο Σχέδιο Μάρσαλ γιατί διαφώνησαν με τους όρους του (να έχουν οι ΗΠΑ συμβουλευτική εξουσία στους προϋπολογισμούς των κρατών-αποδεκτών, το μεγαλύτερο μέρος της βοήθειας να κατευθύνονταν σε αγορές αμερικανικών εξαγωγών κλπ).

Η COMECON

- Ως αντίβαρο στους θεμελιακούς διεθνείς οικονομικούς θεσμούς των καπιταλιστικών κρατών, τα σοσιαλιστικά κράτη δημιούργησαν το 1949 το Συμβούλιο Αμοιβαίας Οικονομικής Βοήθειας (COMECON).
- Το COMECON δεν βασίζονταν στην αγορά αλλά στην κοινωνική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής, στον κεντρικό σχεδιασμό της οικονομίας και στην συνεταιριστικοποίηση της αγροτικής παραγωγής.
- Στόχευε στον αναπροσανατολισμό του εμπορίου των σοσιαλιστικών κρατών της Ευρώπης μακριά από τα δυτικά καπιταλιστικά κράτη και στη σταθεροποίηση των οικονομικών διασυνδέσεων ανάμεσα στα σοσιαλιστικά κράτη.
- Μετά τον πόλεμο, οι ΗΠΑ δημιούργησαν την Coordinating Committee for Multilateral Export Controls (CoCom), με την οποία τα κράτη-μέλη ασκούσαν εμπορικό εμπάργκο σε μία σειρά προϊόντα απέναντι στα σοσιαλιστικά κράτη.

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ COMECON ΤΟ 1985

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%BF%CE%BC%CE%B5%CE%BA%CF%8C%CE%BD>

ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ποια ήταν τα βασικά οικονομικά και θεσμικά δεδομένα από την εμφάνιση του εμπορίου μέχρι και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο;
2. Τι προέβλεπε το σύστημα του Bretton Woods που ίσχυσε μεταπολεμικά;
3. Ποια χαρακτηριστικά επικράτησαν στο διεθνές οικονομικό θεσμικό πλαίσιο μετά την κατάρρευση του Bretton Woods;
4. Ποια ήταν η στάση των σοσιαλιστικών κρατών απέναντι στους μεταπολεμικούς διεθνείς οικονομικούς θεσμούς των καπιταλιστικών κρατών και ποια η δική τους απάντηση;